

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 1

1-) Parçada, sebeplerle sonuçlar arasındaki ilişkinin kurulması hangi ilâhî esasa bağlanmaktadır? (10 kelime)

Bu bağ,

2-) Sonuçların sebeplere bağlanması hangi ilkeye dayandırılmaktadır? (12 kelime)

Bu bağlama, ilâhî

3-) Hikmetle sebeplere bağlanan sonuçlar hakkında nasıl bir denge kurulmaktadır? (12 kelime)

Görünürde bir sebep

4-) Tabiatın ilâhî düzenin bir yansıması sayılması, modern anlamda “doğa yapıyor” düşüncesine nasıl cevap verir? (12 kelime)

Doğanın yapan değil,

5-) Metne göre tabiatın dışta görülen yönü nasıl var olmuştur? (4 kelime)

Allah’ın

6-) Sebep ve tabiata sayısız araç ve ince işçilik yüklemek niçin daha ağır bir açıklama sayılmaktadır? (15 kelime)

Çünkü basit ve

7-) Münkirin kendi geçmiş görüşü hakkında vardığı sonuç nedir? (13 kelime)

Önceki yolunun son

8-) Münkirin konuşmasında “yanlış giden yol” ifadesi neye işaret eder? (11 kelime)

Tabiatı ve

9-) “Doğrudan doğruya Vâcibü’l-Vücud’a vermek” sözü neyi ifade eder? (12 kelime)

Bütün varlık ve

10-) Münkirin iman cümlesi, delil ile teslimiyet arasında nasıl bir bağ kurar? (10 kelime)

Delille aydınlanan

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 2

1-) Metne göre sebeplerin yaratılması ile sonuçların yaratılması arasında nasıl bir ilişki vardır? (9 kelime)
İkisini de

2-) Sonuçların da ayrıca yaratıldığıнын söylenmesi hangi yanlış anlayışı reddeder? (8 kelime)
Sebeplerin sonuçları

3-) Sebeplerin yaratılmasıyla birlikte sonuçların da yaratılması neyi gösterir? (11 kelime)
Sebeplerin sonuçları

4-) Tabiatın “yalnızca yansıtıcı” sayılması onun hangi iddiasını düşürür? (9 kelime)
Kendi kendine

5-) Metinde tabiatın dış dünyadaki yönünün de yaratılmış sayılması hangi yanlış bozar? (11 kelime)
Tabiatı kendi

6-) Metinde sebeplerin hangi özellikleri, onların yaratıcı olamayacağını düşündürmektedir? (10 kelime)
Cansız, bilinçsiz,

7-) Metindeki muhakemeye göre kabul edilmesi en uygun olan düşünce nedir? (18 kelime)
Eşyanın hakiki yaratıcısının Allah

8-) Münkirin itirafı sadece mantıkî bir geri adım mı, yoksa ahlâkî bir değerlendirme de içeriyor mu? (12 kelime)
Ahlâkî bir değerlendirme

9-) Metne göre tevhidi kabul etmek yalnız dinî bir teslimiyet midir, yoksa aklî bir mecburiyet de midir? (11 kelime)
Hem dinî

10-) Bu pasajdan çıkarılacak temel ders nedir? (11 kelime)
Sebeplere takılıp

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 3

1-) Parçada, Allah'ın sebepleri yaratması onların hangi konumda olduğunu gösterir? (8 kelime)
Sebeplerin bağımsız

2-) Metinde Allah için kullanılan sıfatlar, burada hangi gerçeği güçlendirmek için zikredilmektedir? (13 kelime)
Her şeyi yapmaya

3-) Sonuçların sebeplere bağlanması, Allah'ın yaratmasını ortadan kaldırır mı? (12 kelime)
Hayır; bu bağ

4-) Tabiatın eşya üzerindeki yeri, fail olmak yerine hangi kavramlarla sınırlandırılmaktadır? (8 kelime)
Ayna, yansıma

5-) Sebep ve tabiatın kendi başına iş gördüğü iddiası niçin akla aykırı sayılmaktadır? (20 kelime)
Çünkü onlara, her varlık için

6-) "Daha kolay olan hangisidir?" sorusu parçada neyi ortaya koymak için kullanılmaktadır? (14 kelime)
Makul ve zorunlu

7-) Metin, okuyucunun aklını hangi noktada hakem yapmaktadır? (17 kelime)
Allah'ın yaratmasını kabul etmek

8-) "Muhal" ile "zararlı" ifadeleri arasındaki fark nedir? (14 kelime)
Biri düşüncenin aklen

9-) "Vâcib" ve "zarurî" kavramlarının birlikte kullanılması nasıl bir vurgu yapar? (10 kelime)
Tevhid anlayışının

10-) Bu pasaj, öğrenciye düşünce terbiyesi açısından ne öğretir? (13 kelime)
Alışılmış fikirleri sorgulayıp

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 4

1-) Bu pasajın ana meselesi hangi inanç konusu etrafında dönmektedir? (15 kelime)

Yaratmanın kime ait

2-) Allah'ın sebepleri ve sonuçları birlikte yaratması, kâinatta nasıl bir bakış açısı kazandırır? (14 kelime)

Olaylarda hem düzeni

3-) Kâinattaki hareketlerin belli kanunlarla işlemesi, metinde neyin delili olarak kullanılmaktadır? (14 kelime)

Başsız ve rastgele

4-) Parçada hangi iki anlayış karşılaştırılmaktadır? (23 kelime)

Bir tarafta her şeyi Allah'a

5-) Sebep ve tabiata sınırsız donanım yüklemek neden eleştirilmektedir? (20 kelime)

Çünkü her bir varlığın oluşumu

6-) Parçada geçen "hadsiz cihazat ve âlât" sözü neyi düşündürmektedir? (13 kelime)

Her varlığın oluşumunun

7-) Münkirin dönüşümünde hangi unsur belirleyici görünmektedir? (6 kelime)

Deliller

8-) Metne göre biraz anlayış sahibi olan kişi hangi neticeye varır? (12 kelime)

Sebep ve tabiatın

9-) "Her şeyi doğrudan Allah'a vermek" ifadesi sebepleri bütünüyle inkâr etmek midir? (9 kelime)

Hayır; sebeplerin

10-) Bu bölümün bütününden çıkan en kapsamlı hüküm nedir? (20 kelime)

Tabiat ve sebepler, yaratmanın sahibi

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 5

1-) Metnin başında saat ve kitap örneklerine benzer denilerek hangi düşünce bu bölüme taşınmaktadır? (15 kelime)

Görünen araçların işi

2-) Sonuçların da Allah tarafından yaratıldığı belirtilince, sebep-sonuç ilişkisi nasıl anlaşılmalıdır? (12 kelime)

Sebep-sonuç bağı gerçek

3-) Metne göre eşyayı tabiat üzerine yaratıp birbirine karıştıran kimdir? (7 kelime)

Bunu

4-) Metin, tabiatın dış dünyadaki varlığını nasıl değerlendirir? (10 kelime)

Onun da

5-) “Basit” denilen sebep ve tabiatın “hakîmâne” işler yaptığı iddiası neden çelişkili bulunur? (12 kelime)

Çünkü hikmetli ve

6-) Parçada geçen sorgulayıcı üslup, okuyucuda nasıl bir etki hedeflemektedir? (11 kelime)

Kendi kanaatini

7-) Münkirin itirafında “şimdiye kadar” demesi neyi gösterir? (10 kelime)

Önceki düşüncesinin

8-) Parçada eski anlayışın “çirkin” görülmesi sadece mantık yönünden mi ilgilidir? (9 kelime)

Hayır; inanç

9-) Parçanın sonunda münkirin söylediği ifade, sadece fikrî bir kabulü mü yoksa başka bir şeyi de mi gösterir? (15 kelime)

Sadece zihnî bir

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 6

1-) Parçada sebeplerin yaratılmış olduğunun belirtilmesi, onların rolünü nasıl yeniden tanımlar? (13 kelime)

Onları mutlak güç

2-) Dış dünyada görülen tabiatın ortaya çıkışı hangi iki ilâhî sıfatla ilişkilendirilmektedir? (9 kelime)

Bir yönüyle

3-) Tabiatın “ayna” gibi görülmesi neyi anlatır? (14 kelime)

Tabiatın, kendi başına

4-) Metne göre tabiatın dışta görülen yönü neden kutsal veya ezeli sayılamaz? (10 kelime)

Çünkü o

5-) Sebep ve tabiatın şüursuz oluşu, neden metinde merkezi bir delil hâline getirilmektedir? (12 kelime)

Çünkü bilinç, ölçü

6-) Parçadaki aklî muhakeme, karmaşık varlıkların açıklanmasında hangi ilkeyi benimser? (16 kelime)

Bilinçli, ölçülü ve kapsamlı

7-) Münkirin kendi sözleriyle yaptığı dönüşüm, entelektüel dürüstlük bakımından ne ifade eder? (10 kelime)

Yanlışını görüp

8-) Buna karşılık her şeyi doğrudan Allah’a vermek hangi kavramlarla nitelenmektedir? (7 kelime)

Bunun

9-) Münkirin vardığı sonuca göre, yaratmayı sebeplere vermek niçin terk edilmelidir? (9 kelime)

Çünkü bu

CEVAP ANAHTARI

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada, sebeplerle sonuçlar arasındaki ilişkinin kurulması hangi ilâhî esasa bağlanmaktadır?
Bu bağ, Allah'ın hikmetle koyduğu düzen ve âdet kanunlarına dayandırılmaktadır.
- 2-) Sonuçların sebeplere bağlanması hangi ilkeye dayandırılmaktadır?
Bu bağlama, ilâhî hikmetin gereği olan düzen ve tertip ilkesi olarak sunulmaktadır.
- 3-) Hikmetle sebeplere bağlanan sonuçlar hakkında nasıl bir denge kurulmaktadır?
Görünürde bir sebep düzeni kabul edilirken, gerçek tesirin Allah'a ait olduğu korunmaktadır.
- 4-) Tabiatın ilâhî düzenin bir yansıması sayılması, modern anlamda "doğa yapıyor" düşüncesine nasıl cevap verir?
Doğanın yapan değil, yapılmış bir düzenin görünür yüzü olduğunu söyleyerek cevap verir.
- 5-) Metne göre tabiatın dışta görülen yönü nasıl var olmuştur?
Allah'ın kudretiyle meydana getirilmiştir.
- 6-) Sebep ve tabiata sayısız araç ve ince işçilik yüklemek niçin daha ağır bir açıklama sayılmaktadır?
Çünkü basit ve bilinçsiz varlıklara, mahiyetlerinin çok ötesinde bir güç ve bilgi isnat etmeyi gerektirir.
- 7-) Münkirin kendi geçmiş görüşü hakkında vardığı sonuç nedir?
Önceki yolunun son derece imkânsız, zararlı ve çirkin bir yol olduğunu kabul etmektedir.
- 8-) Münkirin konuşmasında "yanlış giden yol" ifadesi neye işaret eder?
Tabiatı ve sebepleri yaratmada bağımsız görmek şeklindeki eski anlayışına işaret eder.
- 9-) "Doğrudan doğruya Vâcibü'l-Vücud'a vermek" sözü neyi ifade eder?
Bütün varlık ve oluşları nihai olarak Allah'ın yaratmasına nisbet etmeyi ifade eder.
- 10-) Münkirin iman cümlesi, delil ile teslimiyet arasında nasıl bir bağ kurar?
Delille aydınlanan zihnin, sonunda kalben teslim olup iman ettiğini gösterir.

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 2 - CEVAPLAR

- 1-) Metne göre sebeplerin yaratılması ile sonuçların yaratılması arasında nasıl bir ilişki vardır? İkisini de yaratan Allah'tır; sebepler, sonuçların bağımsız üreticisi değildir.
- 2-) Sonuçların da ayrıca yaratıldığının söylenmesi hangi yanlış anlayışı reddeder? Sebeplerin sonuçları kendi başına meydana getirdiği düşüncesini reddeder.
- 3-) Sebeplerin yaratılmasıyla birlikte sonuçların da yaratılması neyi gösterir? Sebep-sonuç düzeninin kurulmuş olduğunu, fakat asıl failin yine Allah olduğunu gösterir.
- 4-) Tabiatın "yalnızca yansıtıcı" sayılması onun hangi iddiasını düşürür? Kendi kendine üretici ve belirleyici güç olduğu iddiasını düşürür.
- 5-) Metinde tabiatın dış dünyadaki yönünün de yaratılmış sayılması hangi yanlış bozar? Tabiatı kendi başına kadim ve etkili bir kaynak sanma yanlışını bozar.
- 6-) Metinde sebeplerin hangi özellikleri, onların yaratıcı olamayacağını düşündürmektedir? Cansız, bilinçsiz, yaratılmış, yapılmış ve basit olmaları buna delil gösterilmektedir.
- 7-) Metindeki muhakemeye göre kabul edilmesi en uygun olan düşünce nedir? Eşyanın hakiki yaratıcısının Allah olduğunu, tabiat ve sebeplerin ise ancak düzen içinde yer alan vasıtalar olduğunu kabul etmektir.
- 8-) Münkirin itirafı sadece mantıkî bir geri adım mı, yoksa ahlâkî bir değerlendirme de içeriyor mu? Ahlâkî bir değerlendirme de içeriyor; eski yolunu zararlı ve çirkin diye niteliyor.
- 9-) Metne göre tevhide kabul etmek yalnız dinî bir teslimiyet midir, yoksa aklî bir mecburiyet de midir? Hem dinî bir teslimiyet hem de aklî bir zorunluluk olarak sunulmaktadır.
- 10-) Bu pasajdan çıkarılacak temel ders nedir? Sebeplere takılıp kalmadan, düzenin arkasındaki gerçek yaratıcının Allah olduğunu görmek gerekir.

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 3 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada, Allah'ın sebepleri yaratması onların hangi konumda olduğunu gösterir?
Sebeplerin bağımsız güçler değil, yaratılmış araçlar olduğunu gösterir.
- 2-) Metinde Allah için kullanılan sıfatlar, burada hangi gerçeği güçlendirmek için zikredilmektedir?
Her şeyi yapmaya gücü yeten yüce yaratıcının yalnız O olduğunu göstermek için zikredilmektedir.
- 3-) Sonuçların sebeplere bağlanması, Allah'ın yaratmasını ortadan kaldırır mı?
Hayır; bu bağ sadece hikmetli bir tertibi gösterir, yaratma yine Allah'a aittir.
- 4-) Tabiatın eşya üzerindeki yeri, fail olmak yerine hangi kavramlarla sınırlandırılmaktadır?
Ayna, yansıma ve görünüm alanı gibi kavramlarla sınırlandırılmaktadır.
- 5-) Sebeplerin kendi başına iş gördüğü iddiası niçin akla aykırı sayılmaktadır?
Çünkü onlara, her varlık için gerekli sayısız imkânı, bilgiyi ve ince ölçüyü yüklemek gerekir; bu da onların yapısından tamamen uzaktır.
- 6-) "Daha kolay olan hangisidir?" sorusu parçada neyi ortaya koymak için kullanılmaktadır?
Makul ve zorunlu olan görüş ile imkânsız olan görüş arasındaki farkı göstermek için kullanılmaktadır.
- 7-) Metin, okuyucunun aklını hangi noktada hakem yapmaktadır?
Allah'ın yaratmasını kabul etmek ile sebeplere sınırsız güç yüklemek arasında hangisinin daha makul olduğuna karar verme noktasında.
- 8-) "Muhal" ile "zararlı" ifadeleri arasındaki fark nedir?
Biri düşüncenin aklen imkânsız olduğunu, diğeri ise sonuç bakımından kötü ve yıkıcı olduğunu anlatır.
- 9-) "Vâcib" ve "zarurî" kavramlarının birlikte kullanılması nasıl bir vurgu yapar?
Tevhid anlayışının sadece uygun değil, kaçınılmaz derecede kesin olduğunu vurgular.
- 10-) Bu pasaj, öğrenciye düşünce terbiyesi açısından ne öğretir?
Alışılmış fikirleri sorgulayıp delile dayalı, adil ve tevhide açık bir düşünce geliştirmeyi öğretir.

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajın ana meselesi hangi inanç konusu etrafında dönmektedir?

Yaratmanın kime ait olduğu ve sebeplerin bu işteki gerçek yerinin ne olduğu meselesi etrafında dönmektedir.

2-) Allah'ın sebepleri ve sonuçları birlikte yaratması, kâinatta nasıl bir bakış açısı kazandırır?

Olaylarda hem düzeni hem de o düzenin arkasındaki ilâhî fiili birlikte görme bakışı kazandırır.

3-) Kâinattaki hareketlerin belli kanunlarla işlemesi, metinde neyin delili olarak kullanılmaktadır?

Başsız ve rastgele bir oluşun değil, ilâhî irade ve düzenin varlığının delili olarak kullanılmaktadır.

4-) Parçada hangi iki anlayış karşılaştırılmaktadır?

Bir tarafta her şeyi Allah'a verip sebepleri perde ve düzen unsuru görmek; diğer tarafta şüursuz sebep ve tabiata gerçek icad gücü vermek karşılaştırılmaktadır.

5-) Sebep ve tabiata sınırsız donanım yüklemek neden eleştirilmektedir?

Çünkü her bir varlığın oluşumu için büyük bir ilim, ölçü, hikmet ve güç gerekir; bunları şüursuz maddelere vermek aklen tutarsızdır.

6-) Parçada geçen "hadsiz cihazat ve âlât" sözü neyi düşündürmektedir?

Her varlığın oluşumunun son derece kapsamlı şartlara ve ince düzenlemelere bağlı olduğunu düşündürmektedir.

7-) Münkirin dönüşümünde hangi unsur belirleyici görünmektedir?

Deliller karşısında insafla düşünmesi belirleyici görünmektedir.

8-) Metne göre biraz anlayış sahibi olan kişi hangi neticeye varır?

Sebep ve tabiatın yaratıcı olamayacağını, hakiki icadın yalnız Allah'a ait olduğunu kavrar.

9-) "Her şeyi doğrudan Allah'a vermek" ifadesi sebepleri bütünüyle inkâr etmek midir?

Hayır; sebeplerin varlığını değil, onların bağımsız yaratıcı olmasını reddetmektir.

10-) Bu bölümün bütününden çıkan en kapsamlı hüküm nedir?

Tabiat ve sebepler, yaratmanın sahibi değil; Allah'ın kurduğu düzen içinde yer alan yaratılmış vasıtalar; gerçek icad ise yalnız O'na aittir.

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Metnin başında saat ve kitap örneklerine benzer denilerek hangi düşünce bu bölüme taşınmaktadır?

Görünen araçların işi yapan değil, işin kurulmuş düzen içinde vesile kılınan unsurlar olduğu düşüncesi taşınmaktadır.

2-) Sonuçların da Allah tarafından yaratıldığı belirtilince, sebep-sonuç ilişkisi nasıl anlaşılmalıdır? Sebep-sonuç bağı gerçek yaratma bağı değil, Allah'ın kurduğu hikmetli düzen olarak anlaşılmalıdır.

3-) Metne göre eşyayı tabiat üzerine yaratıp birbirine karıştıran kimdir?

Bunu yapan, her şeyi kudretiyle yaratan Allah'tır.

4-) Metin, tabiatın dış dünyadaki varlığını nasıl değerlendirir?

Onun da yaratılmış olduğunu, kendiliğinden ezelî bir güç taşımadığını bildirir.

5-) "Basit" denilen sebep ve tabiatın "hakîmâne" işler yaptığı iddiası neden çelişkili bulunur?

Çünkü hikmetli ve bilinçli işler, kendi başına şüursuz ve yalın unsurlardan beklenemez.

6-) Parçada geçen sorgulayıcı üslup, okuyucuda nasıl bir etki hedeflemektedir?

Kendi kanaatini yeniden gözden geçirmesini ve mantıksızlığı bizzat fark etmesini hedeflemektedir.

7-) Münkirin itirafında "şimdiye kadar" demesi neyi gösterir?

Önceki düşüncesinin uzun süre taşındığını, fakat artık terk edildiğini gösterir.

8-) Parçada eski anlayışın "çirkin" görülmesi sadece mantık yönünden mi ilgilidir?

Hayır; inanç ve hakikat bakımından da uygunsuz görülmesiyle ilgilidir.

9-) Parçanın sonunda münkirin söylediği ifade, sadece fikrî bir kabulü mü yoksa başka bir şeyi de mi gösterir?

Sadece zihnî bir ikna değil, aynı zamanda iman edip şükürle bunu ilan ettiğini de gösterir.

lisans tabiat-risalesi-p21-genel-hulasa-esbab-musebbeb-seriat-i-fitriye-ve-tabiatin-mahiyeti - Set 6 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada sebeplerin yaratılmış olduğunun belirtilmesi, onların rolünü nasıl yeniden tanımlar? Onları mutlak güç sahibi olmaktan çıkarıp ilâhî düzen içinde görevli araçlar konumuna yerleştirir.
- 2-) Dış dünyada görülen tabiatın ortaya çıkışı hangi iki ilâhî sıfatla ilişkilendirilmektedir? Bir yönüyle iradeyle belirlenmiş, diğer yönüyle kudretle var edilmiştir.
- 3-) Tabiatın “ayna” gibi görülmesi neyi anlatır? Tabiatın, kendi başına iş yapan merci değil; ilâhî düzeni yansıtan bir görünüm olduğunu anlatır.
- 4-) Metne göre tabiatın dışta görülen yönü neden kutsal veya ezelî sayılamaz? Çünkü o yön de sonradan yaratılmıştır ve kudretle meydana gelmiştir.
- 5-) Sebep ve tabiatın şüursuz oluşu, neden metinde merkezi bir delil hâline getirilmektedir? Çünkü bilinç, ölçü ve hikmet gerektiren işleri şüursuz varlıklara vermek aklen savunulamaz.
- 6-) Parçadaki aklî muhakeme, karmaşık varlıkların açıklanmasında hangi ilkeyi benimser? Bilinçli, ölçülü ve kapsamlı işlerin şüursuz şeylere değil, sonsuz kudret ve ilim sahibine verilmesi ilkesini benimser.
- 7-) Münkirin kendi sözleriyle yaptığı dönüşüm, entelektüel dürüstlük bakımından ne ifade eder? Yanlışını görüp açıkça itiraf etmesi ve doğruya yönelmesi anlamına gelir.
- 8-) Buna karşılık her şeyi doğrudan Allah’a vermek hangi kavramlarla nitelenmektedir? Bunun gerekli, zorunlu ve kaçınılmaz olduğu belirtilmektedir.
- 9-) Münkirin vardığı sonuca göre, yaratmayı sebeplere vermek niçin terk edilmelidir? Çünkü bu görüş hem imkânsızdır hem de hakikate aykırıdır.